

RIGSOMBUDSMANDEN I GRØNLAND

Statsministeriet
Prins Jørgens Gård 11
1218 København K

Dato: 23. marts 2007

J.nr.: 415-0001

Indberetning vedr. Grønlands Landstings forårssamling, fredag den 23. marts 2007.

Landstingsformand Jonathan Motzfeldt oplyste, at beslutningsforslagene under dagsordenens punkt 96 og 110 er trukket tilbage af forslagsstillerne, hvorfor disse dagsordenspunkter udgår.

Landstinget behandlede følgende dagsordenspunkter:

Punkt 103:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at tage initiativer til:

- at praktikplads mangel ikke længere skal være begrundelse for ikke at blive optaget på en uddannelse,
- at alle erhvervsdrivende pålægges at optage praktikanter og oprette praktikpladser samt
- at der i licitationsloven indføres krav om optagelse af praktikanter i forbindelse med reoverings- og anlægsopgaver.

(Landstingsmedlem Ruth Heilmann, Siumut)

(1. behandling)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstilleren**, at der pga. manglende praktikpladser er mange der ikke kommer i gang med en uddannelse. I 2006 drejede det sig ifølge forslagsstilleren om ca. 3-400.

I landsstyrets besvarelse bemærkede **Landsstyremedlem for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelse Siverth K. Heilmann**, at der er nye regler på vej om udbud af bygge- og anlægsarbejder med bestemmelser om, at bygge- og anlægsarbejder, der er udbudt af Grønlands Hjemmestyre og overstiger en samlet værdi på mere end 3 mio. kr., skal indeholde krav om ansættelse af praktikanter, hvilket imødekommer en del af det fremsatte beslutningsforslag. Landsstyret kunne ikke tilslutte sig de øvrige elementer i beslutningsforslaget og indstillede samlet, at det fremsatte beslutningsforslag ikke nyder fremme.

I partiernes ordførerindlæg var der overvejende tilslutning til landsstyrets besvarelse af forslaget. Der er bred enighed om, at det er et væsentligt problem i Grønland, at antallet af praktikpladser ikke svarer til efterspørgselen og til kapaciteten på uddannelsesinstitutionerne. Forslaget blev henvist til behandling i landstingets udvalg for kultur, uddannelse, forskning og kirke forinden 2. behandlingen i landstinget.

Punkt 117:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at udarbejde en klar ansættelsespolitik, samt at der stramt prioriteres ved ansættelser på kvalifikationer på brugen af det grønlandske sprog.

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

(1. behandling)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstilleren**, at det i Landstingslov nr. 18 af 16. december 1988 om regulering af arbejdskrafttilgangen i Grønland fremgår, at "...den grønlandske arbejdskrafts primære ret til herværende arbejdspladser sikres gennem en regulering af den udefra kommende arbejdskraft." Trods dette finder forlagsstilleren, at arbejdsstyrken med udefrakommende arbejdskraft, både på det faglærte og ufaglærte område, bliver større og større og tager den grønlandske arbejdsstyrkes arbejdspladser.

I landsstyrets besvarelse fremhævede **Landsstyreformand Hans Enoksen**, at landsstyret er af den overbevisning, at det grønlandske sprog som kvalifikation i dag allerede indgår som et moment i bedømmelsen ved besættelse af ledige stillinger med det overordnede mål at ansætte den person i den ledige stilling, som til enhver tid er bedst kvalificeret ud fra en samlet vurdering af de faglige og personlige kvalifikationer. Landsstyreformanden udtalte, at landsstyret ikke finder at der er behov for at udarbejde en ansættelsespolitik som foreslået anbefalede, at forslaget ikke nyder fremme.

Forslagets tema gav anledning til en ganske lang debat om det grønlandske sprogs status i samfundet, herunder om bl.a. ikke-grønlandsksprogede borgeres tilegnelse af det grønlandske sprog samt hvorvidt man skal lægge særlig vægt på sprogkundskaber i grønlandsk ved ansættelse af især ledere i den offentlige sektor.

Bortset fra Kattusseqatigiit Partiiat tilsluttede alle partier samt løsgænger Esmar Bergstrøm sig landsstyrets besvarelse og indstilling. På den baggrund overgår forslaget til 2. behandling i den foreliggende form og uden mellemliggende udvalgsbehandling.

Punkt 123:

Forslag til landstingsbeslutning om at Landsstyret pålægges at etablere et ansættelsesudvalg.

(Landstingsmedlem Doris Jakobsen, Siumut)

(1. behandling)

I uddybningen af forslaget anførte **forslagsstilleren**, jf. bemærkningerne til dagsordenens punkt 117, at der etableres et ansættelsesudvalg vedr. ansættelser i hjemmestyrets

direktorater. Ansættelsesudvalget skal være politisk uafhængigt, det skal foretage endelig ansættelse af de indstillede ansøgere og det skal grundigt vurdere kompetencekravene.

Et sådant ansættelsesudvalg foreslås foreløbigt sammensat af den grønlandske lønmodtagerorganisation SIK, Grønlands Arbejdsgiverforening GA og arbejdsgiverforeningen NUSUKA. Forslagsstilleren mener, at nedsættelse af et sådant udvalg vil gavne ansættelserne, at der vil blive sat fokus på ansættelse af flere grønlandske medarbejdere, samt at ansættelser udefra af personer der ikke har kendskab til grønlandsk kultur og sprog mindskes.

I landsstyrets besvarelse fremhævede **Landsstyreformand Hans Enoksen**, at der allerede eksisterer et cirkulære om anvendelse af bedømmelsesudvalg m.m. ved ansættelse af månedslønnet personale i Grønlands Hjemmestyres Centraladministration, som trådte i kraft den 15. marts 2005. Ifølge dette cirkulære er bedømmelsesudvalget sammensat af repræsentanter for såvel ledelsen som medarbejderne i det pågældende direktorat.

Anvendelsen af bedømmelsesudvalg ved besættelse af ledige stillinger i Centraladministrationen er begrundet i, at det til enhver tid er målet at ansætte de personer, som ud fra både faglige og personlige kvalifikationer er bedst egnede til at løse opgaverne i Centraladministrationen. Landsstyreformanden tilkendegav, at landsstyret finder et ansættelsesudvalg sammensat af GA, SIK og NUSUKA uforeneligt med princippet om, at det alene er arbejdsgiver – dvs. landsstyret og de enkelte direktorater og institutioner i Grønlands Hjemmestyre - som træffer beslutning om, hvem der skal ansættes og dermed samtidig påtager sig ansvaret herfor. Det er således utænkeligt at forestille sig, at eksterne aktører skal have bestemmende indflydelse på, hvilke personer, der ansættes, og landsstyret finder ikke, at dette er det rette middel at anvende i bestræbelserne på i videst muligt omfang at ansætte grønlandsk arbejdskraft. Landsstyret indstillede, at beslutningsforslaget ikke nyder fremme.

Beslutningsforslaget mødte ingen tilslutning i landstinget og overgår til 2. behandling i den foreliggende form og uden mellemliggende udvalgsbehandling.

Punkt 52:

Forslag til landstingsbeslutning om, at Landsstyret i Finanslovsforslaget for 2008 pålægges at afsætte 3 mio. kr. til en strategisk beskæftigelsesfremmende pulje, hvorfra der kan ydes tilskud på 50 procent til ekstraordinære socialkompetencefremmende initiativer i kommuner med et særligt beskæftigelsespotentiale.

(Landstingsmedlem Per Berthelsen, Demokraterne)

(1. behandling)

Som begrundelse for forslaget anførte **forslagsstilleren**, at hvis Grønland skal have fuldt udbytte af en forventet vækst i råstofsektoren og lignende erhverv, bør man i god tid forberede sig på at drage fordel af dette beskæftigelsespotentiale. Hvis der ikke kan tilbydes egnet lokal arbejdskraft, vil arbejdet blive udført af tilkaldte, og Grønland vil gå glip af en enestående mulighed for at få flere i beskæftigelse. Imidlertid er mange borgere ramt af sociale problemer, som reelt afskærer dem fra at uddanne sig endsige påtage sig et arbejde. Det foreslås derfor, at der skal afsættes midler til en socialkompetencefremmende

pulje på landstingsfinansloven for 2008. De afsatte midler skal ses som et arbejdsmarkedstiltag, som supplerer eksisterende ordninger.

I landsstyrets besvarelse fremhævede **Landsstyremedlem for Erhverv, Arbejdsmarked og Erhvervsuddannelse Siverth K. Heilmann**, at landsstyret er bekendt med, at der i den grønlandske arbejdsstyrke findes potentiel arbejdskraft, som har begrænsninger for at stå til rådighed for arbejdsmarkedet. Landsstyret er også bekendt med, at disse begrænsninger kan være forårsaget af sociale og personlige, misbrugsproblemer samt andre tilpasningsproblemer til arbejdsmarkedet. Det er hensigten, at der ud af den potentielle arbejdsstyrke uddannes og omskoles så mange som muligt til erhverv i fremgang herunder vandkraft, minedrift og mineralefterforskning fra erhverv i tilbagegang, hvorunder dele af fiskerierhvervet henhører. Derudover har kommunerne været meget aktive på revalideringsområdet. Dette viser at kommunerne tager et meget stort ansvar for, at befolkningen så vidt muligt skal enten skal starte på en uddannelse eller indsluses på arbejdsmarkedet. Desuden vedtog Landstinget på efterårssamlingen 2006 ny Landstingsforordning om offentlig hjælp, som træder i kraft den 1. april 2007. Forordningen er en del af en større reform af arbejdsmarkedsområdets ydelser, hvor det afgørende er en aktiv indsats over for de svageste arbejdsledige samtidigt med, at det altid skal kunne betale sig at arbejde og få en uddannelse. Forordningen skal være med til at øge motivationen for modtageren af offentlig hjælp til at tage ansvar for sit eget liv og på sigt blive selvforsørgende.

Til det fremsatte beslutningsforslag tilkendegav landsstyremedlemmet, at der efter landsstyrets opfattelse i forvejen er iværksat og planlagt tiltag på området, hvorfor det er Landsstyrets indstilling at forslaget ikke nyder fremme.

I partiernes ordførerindlæg var der overvejende tilslutning til landsstyrets besvarelse af forslaget. Der var bred tilslutning til forslagets intentioner samtidig med, at man fandt de beskrevne initiativer i landsstyrets besvarelse tilfredsstillende.

Forslaget blev henvist til behandling i landstingets erhvervsudvalg forinden 2. behandlingen i landstinget.

Med venlig hilsen

Søren Hald Møller

Kopi pr. e-mail: Folketinget
Kongehuset, Kabinetssekretariatet
Samtlige ministerier
Rigsombudsmanden på Færøerne